

# Drachten, Campusontwikkeling leerpark gebouw D

*QuickScan*



JM ecologie b.v., 2022

## QuickScan Drachten, campusontwikkeling leerpark gebouw D

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

**Rapportnummer**

R22.009

**Status**

0.5 (concept)

**Datum**

27-01-2022

**Opdrachtgever**

Dantuma Advies  
Van Sytzamawei 2  
9114 RW Driezum

**Auteur**

Stef Kooijman

**Controle**

Corine Bos

**Voorpagina**

Overzicht plangebied

**Te citeren als**

Kooijman, S., 2022. QuickScan Drachten, campusontwikkeling leerpark gebouw D; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R22.009 JM ecologie b.v., Gorredijk.

**JM ecologie b.v.**

Leitswei 12  
8401 CL Gorredijk

## Inhoud

|          |  |           |
|----------|--|-----------|
| <b>1</b> | <b>Inleiding</b>   | <b>2</b>  |
| 1.1      | Aanleiding   | 2         |
| 1.2      | Globale ligging  | 2         |
| 1.3      | Structuur natuurwetgeving in Nederland                               | 2         |
| 1.4      | Scope van de QuickScan   | 4         |
| 1.5      | Werkwijze  | 4         |
| <b>2</b> | <b>Beschrijving locatie en ingreep</b>                               | <b>6</b>  |
| 2.1      | Locatie  | 6         |
| 2.2      | Ingreep  | 10        |
| <b>3</b> | <b>Resultaten veldbezoek en bureaustudie</b>                         | <b>12</b> |
| 3.1      | Vogels   | 12        |
| 3.2      | Vleermuizen  | 14        |
| 3.3      | Overige zoogdieren   | 15        |
| 3.4      | Amfibieën  | 15        |
| 3.5      | Libellen   | 16        |
| 3.6      | Vissen   | 16        |
| 3.7      | Overige fauna  | 16        |
| 3.8      | Vaatplanten  | 16        |
| <b>4</b> | <b>Effecten en gevolgen</b>  | <b>18</b> |
| 4.1      | Overzicht beschermde soorten   | 18        |
| 4.2      | Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna | 18        |
| <b>5</b> | <b>Mitigerende maatregelen</b>                                       | <b>20</b> |
| 5.1      | Jaarrond beschermde nesten van vogels; mitigatie                     | 20        |
| 5.2      | Algemene broedvogels; mitigatie                                      | 21        |
| 5.3      | Vleermuizen; mitigatie en nader onderzoek                            | 22        |
| 5.4      | Amfibieën en vissen; mitigatie                                       | 23        |
| <b>6</b> | <b>Conclusie</b>   | <b>24</b> |
|          | <b>Geraadpleegde bronnen</b>   | <b>25</b> |

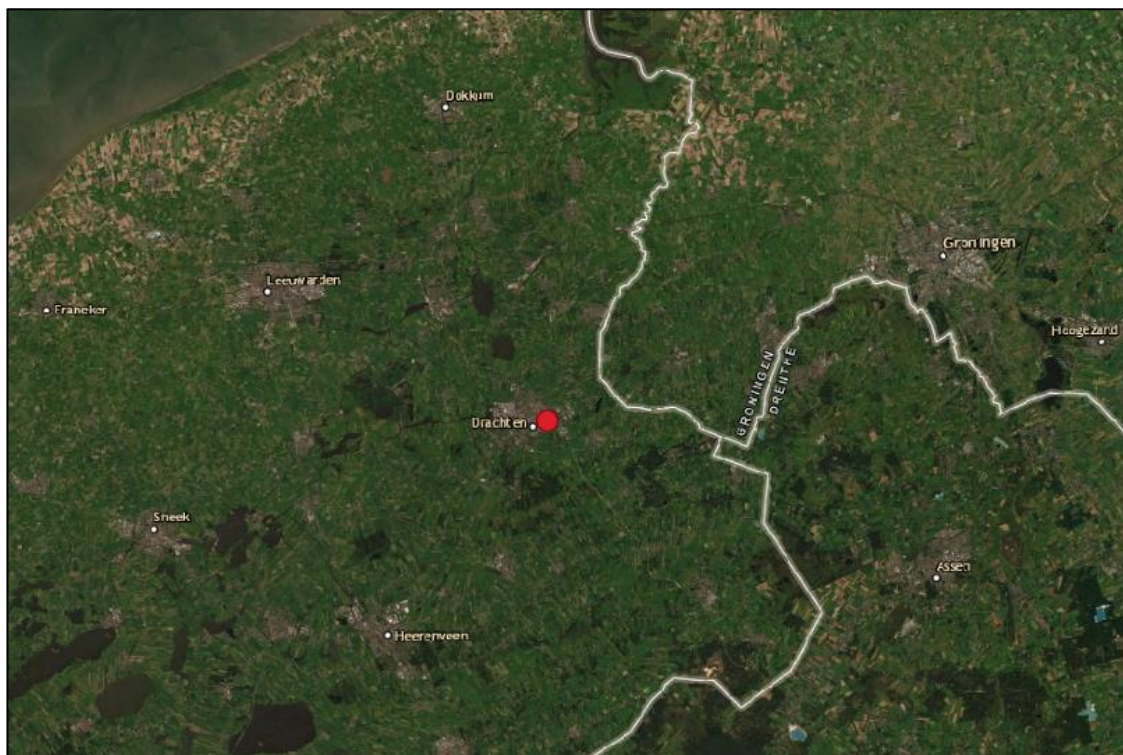
## 1 Inleiding

### 1.1 Aanleiding

In opdracht van Dantuma advies heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd betreft campusontwikkeling leerpark gebouw D in Drachten, gemeente Smallingerland, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens het bestaande schoolgebouw D te vervangen.

### 1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen in Drachten, ten zuidoosten van Leeuwarden en ten zuidwesten van de stad Groningen. Ten westen van Drachten bevindt zich het Natura-2000 gebied Nationaal Park de Alde Feanen. De brede omgeving van het plangebied bestaat uit woonwijken, agrarisch gebied en ligt in de buurt van de snelweg A7. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.



Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) (Bron achtergrond: Esri).

### 1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.



### Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoud echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

### Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. Soorten van de Vogelrichtlijn;
2. Soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'Andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

### Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg (en mogelijk Friesland vanaf ca. 2022) geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

### Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

### Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

## **1.4 Scope van de QuickScan**

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bouw- en isolatiewerkzaamheden, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en overige provinciale gebiedsbescherming) en de bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande bouwwerkzaamheden meerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

## **1.5 Werkwijze**

### Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

#### Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecologen Stef Kooijman en Thijs de Haan van JM ecologie b.v. op 20 januari 2022. Het bezoek is uitgevoerd van 09:45 tot 11:30 uur, bij 3°C en 2Bft, op een bewolkte dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

#### Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de werkzaamheden conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

## 2 Beschrijving locatie en ingreep

### 2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan Splitting 21-23 in Drachten, gemeente Smallingerland, provincie Friesland. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit woonhuizen. Het plangebied zelf bestaat uit het bestaande schoolgebouw D, parkeerplaatsen, een watergang en een vijver (zie afbeelding 2.1). De vijver ten oosten van het plangebied mondt uit op een watergang met zwak stromend water, omgeven door enkele bomen en struikgewas. Grenzend aan de vijver bevindt zich een parkeerplaats. Ook is er een parkeerplaats ten zuidoosten van het schoolgebouw. Aan enkele huizen ten noorden en het gebouw en de bomenrij ten zuiden van het plangebied zijn vleermuiskasten waargenomen. Het schoolgebouw bestaat uit drie verdiepingen en platte daken met bitumendakbedekking. Er zijn bakstenen muren met spouw en open stootvoegen. Er is sprake van lijstwerk rondom het gebouw. Ten noorden van het gebouw bevindt zich struikgewas en ten westen een bomenrij. Zie afbeeldingen 2.2 tot en met 2.24 voor een impressie van het plangebied.



Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader) (Bron achtergrond: Esri).



Afbeelding 2.2. Overzicht plangebied.



Afbeelding 2.3. Stootvoegen in muur op het dak.





Afbeelding 2.4. Platte dak van schoolgebouw D.



Afbeelding 2.5. Gat achter waterafvoersysteem.



Afbeelding 2.6. Stootvoegen boven in de muur.



Afbeelding 2.7. Stootvoegen onder in de muur.



Afbeelding 2.8. Ruimte achter platen aan noordkant van schoolgebouw.



Afbeelding 2.9. Noordkant schoolgebouw met struikgewas.



Afbeelding 2.10. Noordkant schoolgebouw met struikgewas.



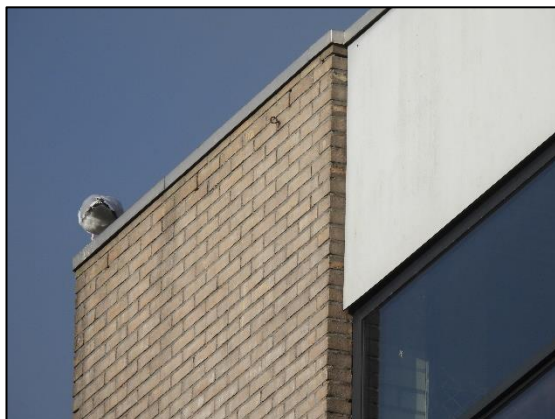
Afbeelding 2.11. Ruimte achter lijstwerk rondom het schoolgebouw.



Afbeelding 2.12. Westkant schoolgebouw.



Afbeelding 2.13. Zuidkant schoolgebouw.



Afbeelding 2.14. Stootvoegen boven in muur aan zuidkant van het schoolgebouw.



Afbeelding 2.15. Dakpannen dak en dakgoot aan woonhuis in omgeving.





Afbeelding 2.16. Mitigatie vleermuis in omgeving.



Afbeelding 2.17. Mitigatie zwaluwen aan gebouw ten zuiden van plangebied.



Afbeelding 2.18. Vleermuiskast in boom ten zuidwesten van plangebied.



Afbeelding 2.19. Mitigatie vleermuizen in gebouw ten zuiden van plangebied.



Afbeelding 2.19. Overzicht locatie nieuw schoolgebouw.



Afbeelding 2.20. Huidige situatie nieuw bestemmingsplan.



Afbeelding 2.21. Watergang naast parkeerplaats.



Afbeelding 2.22. Watergang naast parkeerplaats.



Afbeelding 2.23. Watergang naast parkeerplaats.

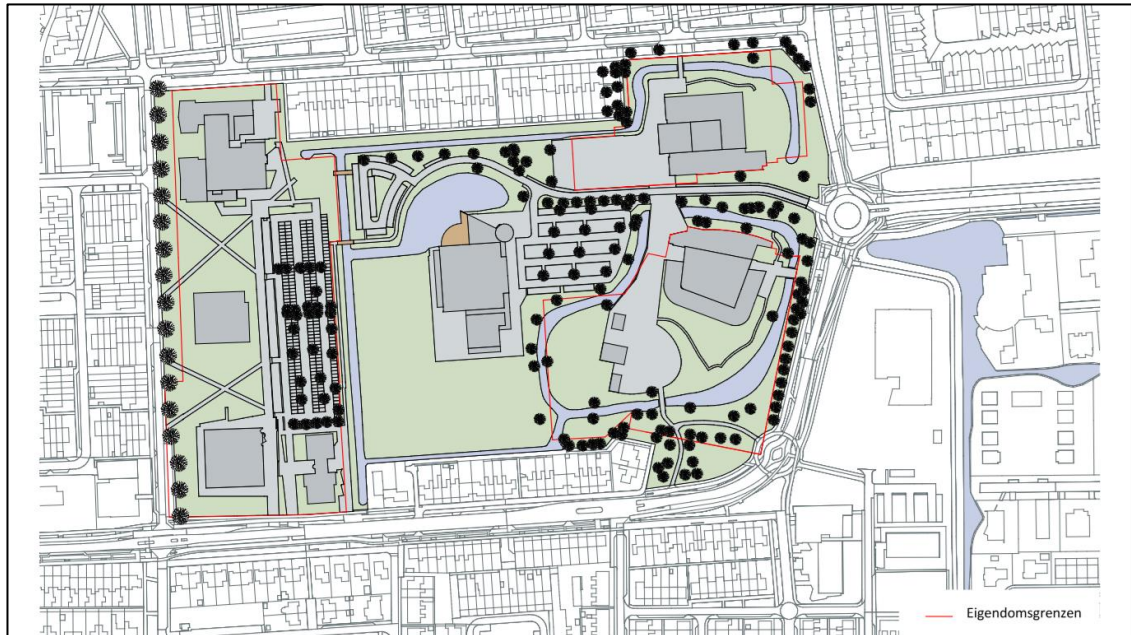


Afbeelding 2.24. Vijver naast parkeerplaats.

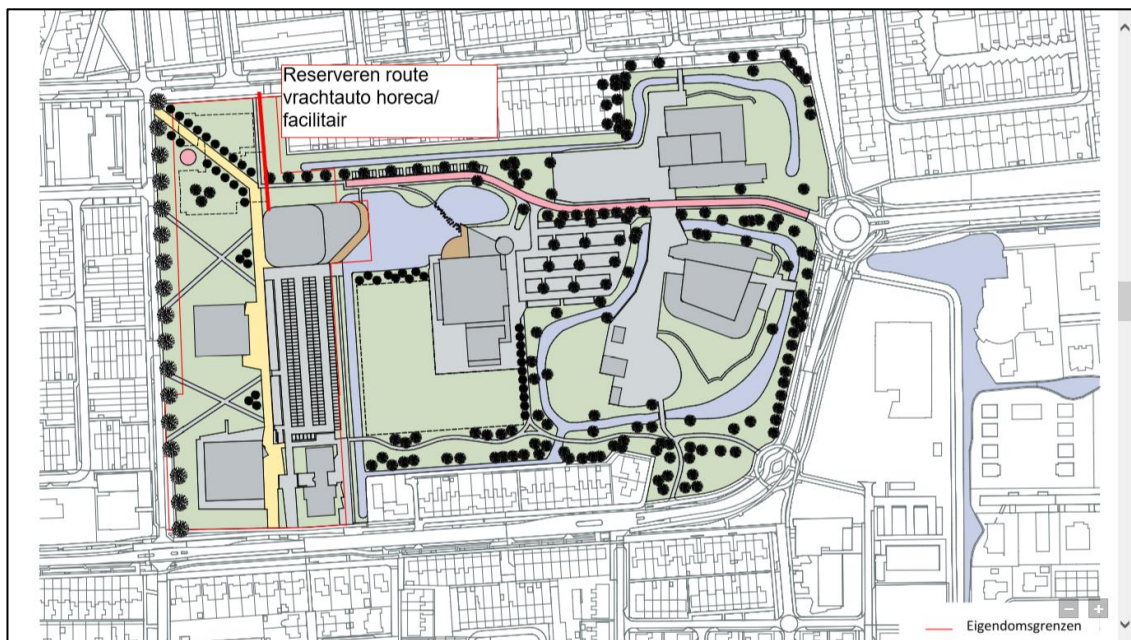
## 2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens het bestaande schoolgebouw D te slopen. Wat betreft de nieuwe situatie staat nog niets vast. Wel zijn er voorbeelden voor de invulling van de nieuwe situatie, welke te zien zijn in afbeelding 2.25-2.26. Het nieuwe schoolgebouw zal deels worden gebouwd op de parkeerplaats ten zuidoosten en ten oosten van schoolgebouw D. Daarbij wordt waarschijnlijk de vijver uitgebreid. Het huidige schoolgebouw wordt gesloopt wanneer het nieuwe gebouw is gebouwd. De uitvoering van de sloop- en bouwwerkzaamheden zal plaatsvinden in 2024. Op de locatie van schoolgebouw D wordt waarschijnlijk een grasveld doorkruist met een wandelpad waarlangs bomen staan. In deze QuickScan wordt uitgegaan van de voorbeeldsituatie. Mocht de nieuwe situatie afwijken van het huidige voorbeeld, dient er wellicht een update van de QuickScan te moeten plaatsvinden.





Afbeelding 2.25. Campusontwikkeling leerpark bestaande toestand (Bron: Bureau Oudenaarde).



Afbeelding 2.26. Campusontwikkeling leerpark nieuwe toestand (Bron: Bureau Oudenaarde).

### 3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Op basis van het bureauonderzoek en het veldbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied. Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

Onderstaand wordt gebruik gemaakt van de term “verstoringszone”. Deze term heeft betrekking tot de invloedssfeer welke is bepaald op de verwachte maximale verstoring die de onderhavige werkzaamheden mogelijk hebben op aanwezige natuurwaarden. Hierbij is rekening gehouden met tussenliggende elementen, visuele verstoring, verstoring door geluid, en verstoring door trillingen. De verstoringszone is per mogelijk aanwezige soort middels expert judgement bepaald aan de hand van deze verstorende effecten en omgevingselementen, alsmede de gevoeligheid van de betreffende soort op basis van ecologie.

#### 3.1 Vogels

*Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierstwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.*

*Uit een conceptversie omgevingsverordening van 2021 blijkt dat in ca. 2022 in de provincie Fryslân mogelijk een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treedt, deze is echter nog niet definitief gemaakt en derhalve nog niet geldig. Tevens is het mogelijk dat deze lijst nog wijzigt of aan bepaalde voorwaarden verbonden is. Vogels die vallen in categorie 1 tot en met 4 zijn in concept aangevuld met de volgende soorten: aalscholver, blauwe reiger, bosuil, draaihals, dwergstern, grote stern, grote zilverreiger, huiszwaluw, ijsvogel, lepelaar, noordse stern, purperreiger, raaf, ringmus, stormmeeuw, torenvalk, zeearend, zwarte specht, zwarte stern en zwartkopmeeuw. De concept soorten worden meegenomen in de QuickScan omdat de bouw- en sloopwerkzaamheden plaatsvinden in 2024.*

*Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder ‘Jaarrond beschermd’. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder ‘Algemene broedvogels’.*

*Uit een conceptversie omgevingsverordening van 2021 blijkt dat in ca. 2022 in de provincie Fryslân mogelijk een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treedt, deze is echter nog niet definitief gemaakt en derhalve nog niet geldig. Tevens is het mogelijk dat deze lijst nog wijzigt of aan bepaalde voorwaarden verbonden is. Vogels die vallen in categorie 5 zijn in concept aangevuld met de volgende soorten: bergeend, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, eider, gekraagde roodstaart, glanskop, grote mantelmeeuw, grutto, kleine bonte specht, kleine mantelmeeuw, kokmeeuw, kraanvogel, middelste bonte specht, oeverzwaluw, paapje, ruigpootuil, scholekster, spreeuw,*

*strandplevier, visdief en zilvermeeuw. De concept soorten worden meegenomen in de QuickScan omdat de bouw- en sloopwerkzaamheden plaatsvinden in 2024.*

#### Jaarrond beschermd (categorie 1 tot en met 4)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. Op basis van aanwezig habitat met bijbehorende urbane verstoring, afwezigheid van palen en masten binnen de verstoringszone en de afstand tot grote wateren en zoute kunnen nesten van aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, bosuil, buizerd, draaihals, dwergstern, grote stern, grote zilverreiger, havik, lepelaar, noordse stern, oehoe, ooievaar, purperreiger, raaf, ransuil, roek, steenuil, slechtvalk, sperwer, torenvalk, wespendif, zeearend, zwarte stern, zwarte wouw, zwarte specht en zwartkopmeeuw worden uitgesloten. Ook voor kerkuil is geen geschikte broedlocatie vanwege de afwezigheid van holtes en openingen (en dus toegang tot) in de omliggende gebouwen. Voor de grote gele kwikstaart is geschikt broedbiotoop afwezig vanwege de afwezigheid van een stromende beek of rivier. Voor de ijsvogel is geschikt broedbiotoop afwezig vanwege de afwezigheid van hoge, steile oevers aan de watergang ten oosten van het plangebied. Op het platte dak van het schoolgebouw is een groep meeuwen waargenomen, waaronder de stormmeeuw, welke hierop tot broeden kan komen. De stormmeeuw is momenteel niet jaarrond beschermd maar dat kan veranderd zijn ten tijde van het uitvoeren van de bouw- en sloopwerkzaamheden. Echter zijn tijdens het bezoek geen sporen van nesten waargenomen op het dak. In het gebouw ten zuiden van het plangebied zijn kunstmatige zwaluwnesten aangetroffen welke mogelijk gebruikt kunnen worden door huiszwaluw. De woningen in omgeving van het plangebied dienen mogelijk als nestlocaties van huismus, ringmus en gierzwaluw. Huismus en ringmus kunnen onder de dakpannen en zonnepanelen nestelen en gierzwaluw onder dakpannen in de kopgevels. De aanvlugbaarheid van de mogelijke verblijfplaatsen voor gierzwaluw is hier goed. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw, huismus, huiszwaluw, ringmus en stormmeeuw in het plan- en verstoringsgebied kan daarom niet worden uitgesloten.

*Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw, huismus, huiszwaluw, ringmus en stormmeeuw staan beschreven in paragraaf 4.2.*

#### Mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

In een boom ten oosten van het schoolgebouw is een nest van mogelijk zwarte kraai waargenomen. Op basis van aanwezig habitat wordt gebruik van het nest door sperwer of ransuil wordt niet verwacht. Daarnaast is een groep meeuwen op het platte dak van het schoolgebouw waargenomen, waarvan zilvermeeuw, kleine mantelmeeuw en kokmeeuw hierop tot broeden kunnen komen. Echter zijn tijdens het bezoek geen sporen van nesten aangetroffen. Op dit moment is geen sprake van een ecologisch zwaarwegende reden voor eerdergenoemde soorten, waardoor deze net als overige broedvogels worden behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

#### Algemene broedvogels

Er is in het plan- en verstoringsgebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de bomen in het plan- en verstoringsgebied kunnen soorten als merel en vink tot broeden komen. In een boom ten oosten van het plangebied is een nest van mogelijk zwarte kraai en mogelijk houtduif waargenomen. In het riet van de watergang en de vijver kunnen watervogels zoals wilde eend, meerkoet en waterhoen tot broeden komen. De aanwezigheid van algemene broedvogels kan daarom niet worden uitgesloten.

*Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.*

### 3.2 Vleermuizen

*Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foeragegebied.*

*Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarstizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.*

*Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foeragegebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.*

*Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foeragegebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foeragegebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foeragegebieden. Het ongeschikt maken van een foeragegebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.*

#### Verblijven

In en binnen de verstoringszone van het plangebied is gezocht naar potentiële verblijfsplaatsen voor vleermuizen. In het verstoringsgebied zijn geen geschikte holten in bomen aangetroffen, maar zijn er wel geschikte vleermuiskasten aan de bomen waargenomen, welke kunnen dienen als zomer- en/of paarverblijf voor boombewonende en gebouwbewonende vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis of watervleermuis. Deze bomen bevinden zich in de bomenrij ten zuidwesten van het plangebied. De muren van het schoolgebouw bevatten een spouw, welke door open stootvoegen kunnen dienen als kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuissoorten zoals de gewone dwergvleermuis of als zomer- en/of paarverblijfplaats voor ruige dwergvleermuis. Ook is ruimte achter het lijstwerk rondom het gebouw en ruimte achter de betonplex platen aan de noordzijde van het gebouw, welke mogelijk kan dienen als kraam-, zomer- en/of paarverblijf voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger of als zomer- en/of paarverblijfplaats voor ruige dwergvleermuis. Voor vleermuizen is de aanvliegbaarheid van deze mogelijke verblijfplaatsen goed, omdat deze vrij kunnen in- en uitvliegen. Daarnaast kunnen de woningen in de omgeving van het plangebied en het gebouw ten zuiden van het plangebied, ook dienen als mogelijke verblijfplaats voor eerdergenoemde vleermuissoorten. De aanwezigheid van boom- en gebouwbewonende vleermuizen in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

*Consequenties van de ingreep op potentiële vleermuisverblijfplaatsen staan beschreven in paragraaf 4.2.*



#### Vliegroutes

In het plan- en verstoringsgebied zijn lijnvormige elementen zoals bomenrijen die mogelijk dienen als vliegrouteondersteuning voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikte vliegrouteondersteuning aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentiële vliegrouteondersteuning beschouwd.

#### Foerageergebied

Het plangebied en met name de vijver is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

### 3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om boommarter, otter en wolf. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en binnen de verstoringszone van het plangebied.

#### Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. Verblijfplaatsen van de soort bevinden zich vaak in oude spechten- en inrottingsholten van bomen. De boommarter kan echter ook verblijfplaatsen hebben onder takkenhopen. Rustplaatsen bevinden zich ook op andere plekken, zoals in konijnen- en vossenholten en tussen boomwortels (Zoogdierverseniging, z.d.). Op basis van urbane verstering en het ontbreken van bosrijk gebied kan de aanwezigheid van boommarter in het plan- en verstoringsgebied worden uitgesloten.

#### Otter

Otters leven in oeverzones die liggen in gebieden met voldoende dekking en rust (Zoogdierverseniging, z.d.). Op basis van urbane verstering en onvoldoende dekking in de watergangen kan de aanwezigheid van otter in het plan- en verstoringsgebied worden uitgesloten.

#### Wolf

Wolven zijn schuwe dieren en vestigen zich in de grotere bossen in Nederland (Zoogdierverseniging (z.d.), 2020). Op basis van urbane verstering en het ontbreken van bosrijk gebied kan de aanwezigheid van de wolf in het plan- en verstoringsgebied worden uitgesloten.

### 3.4 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van beschermde amfibiesoorten. Deze worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding dan ook niet verwacht in het plan- en verstoringsgebied. Echter wordt de aanwezigheid van bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander in de watergang en de vijver niet uitgesloten.

*Consequenties van de ingreep op potentiële aanwezigheid van amfibiesoorten staan beschreven in paragraaf 4.2.*

### 3.5 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van een libellensoort. Het gaat hier om de groene glazenmaker. Naast de bekende beschermde soort kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en binnen de verstoringszone van het plangebied.

#### Groene glazenmaker

De groene glazenmaker plant zich voort in sloten, plassen en petgaten met een dichte mat krabbenscheerplanten. De imago's houden zich op in de buurt van de voortplantingswateren (Vlinderstichting, z.d.). Tijdens het veldbezoek is geen krabbenscheer aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van groene glazenmaker in het plan- en verstoringsgebied kan worden uitgesloten.

### 3.6 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van beschermde vissoorten. Deze worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding dan ook niet verwacht in het plan- en verstoringsgebied. Echter wordt de aanwezigheid van algemene vissoorten zoals blankvoorn, baars, snoek en karper in de watergang en de vijver niet uitgesloten.

*Consequenties van de ingreep op potentiële aanwezigheid van algemene vissoorten staan beschreven in paragraaf 4.2.*

### 3.7 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals dagvlinders, kreeftachtigen, reptielen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat.

### 3.8 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde vaatplanten. Het gaat hier om groot spiegelklokje en stijve wolfsmelk. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in het plan- en verstoringsgebied.

#### Groot spiegelklokje

Het groot spiegelklokje groeit op open, zonnige, vochtige, stikstofarme, matig voedselrijke bodems (zowel op zand, zavel, leem, lichte klei als löss en mergel). Ze groeit op zandige stroomruggen in rivierdalen, op open plekken van dijken en bermen, in graanakkers, op stoppelvelden en braakliggende terreinen (FLORON verspreidingsatlas, z.d.). De waarneming betreft een ingezaaide bloeiende plant. Op basis van aanwezig habitat binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van groot spiegelklokje, kan worden uitgesloten dat deze soort aanwezig is binnen het plangebied.

Stijve wolfsmelk

De stijve wolfsmelk groeit op open, zonnige tot licht beschaduwde, vochtige, stikstofrijke, matig voedselrijke, weinig of niet bemeste klei-, en mergelbodems, vaak op stenige plaatsen (FLORON verspreidingsatlas, z.d.). Er is één waarneming gedaan tijdens een kilometerhoktelling ten noorden van het plangebied. Op basis van aanwezig habitat binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van stijve wolfsmelk, kan worden uitgesloten dat deze soort aanwezig is binnen het plangebied.

## 4 Effecten en gevolgen

### 4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen. Wanneer sloten worden gedempt is voor algemene vissoorten sprake van uitzondering.

| Soortgroep                                   | Soort(en)  | Bescherming | Aanwezig       |
|--|--|-------------|----------------|
| <b>Jaarrond beschermde nesten van vogels</b> | Gierzwaluw, huismus, huiszwaluw, ringmus (en stormmeeuw) | 3.1         | Potentieel     |
| <b>Algemene broedvogels</b>                  | Diverse soorten  | 3.1         | Potentieel     |
| <b>Vleermuizen</b>                           | Gebouw- en boombewonende soorten                         | 3.5         | Potentieel     |
| <b>Amfibieën</b>                             | Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander      | Zorgplicht  | Waarschijnlijk |
| <b>Vissen</b>                                | Algemene zoetwatersoorten                                | Zorgplicht  | Waarschijnlijk |

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

### 4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

#### Jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw, huismus, ringmus (en stormmeeuw)

Aan het gebouw ten zuiden van het plangebied hangen kunstmatige zwaluwnesten welke mogelijk gebruikt kunnen worden als nestlocatie voor huiszwaluw. Deze hangen hoog (3<sup>e</sup> verdieping) aan de rand van het dak waardoor de geplande werkzaamheden geen versturende werking hebben op het broedsucces van de huiszwaluw. De woningen in omgeving van het plangebied dienen mogelijk als verblijfplaatsen voor huismus, ringmus en gierzwaluw. Deze soorten zijn dusdanig gewend aan een urbane en humane omgeving dat de geplande sloopwerkzaamheden geen significant effect zullen hebben op het broedsucces. Daarentegen kan, met name betreft de 1<sup>e</sup> woning ten oosten van het plangebied, door blokkade van hekwerken of opslag van bouwmaterialen, de aanvlugbaarheid van de mogelijke verblijfplaatsen worden verstoord. Daarnaast kan op het platte dak van het schoolgebouw stormmeeuw tot broeden komen. Wanneer het gebouw wordt gesloopt verdwijnt de mogelijke nestlocatie. Het verstoren en verwijderen van jaarrond beschermde nesten is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

#### Algemene broedvogels



In het plan- en verstoringsgebied kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

#### Verblijfplaatsen vleermuizen

Het schoolgebouw, de woningen in de omgeving van het plangebied en de vleermuiskasten aan bomen ten zuidwesten van het plangebied dienen mogelijk als kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis of watervleermuis. De bomen met vleermuiskasten worden niet verwijderd tijdens de geplande sloopwerkzaamheden, waardoor deze mogelijke verblijfplaatsen niet verloren gaan. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ook geldt dit voor het bestaande schoolgebouw, omdat eerst wordt gebouwd en dan wordt gesloopt. Daarnaast kan, betreft de 1<sup>e</sup> woning ten oosten van het plangebied en de bomen met vleermuiskasten ten zuidwesten van het plangebied, door blokkade van hekwerken of opslag van bouwmaterialen, de aanligbaarheid van de mogelijke verblijfplaatsen worden verstoord. Ten gevolge van lichtverstoring en blokkade kan het functioneren verminderen of volledig verdwijnen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Wanneer het schoolgebouw wordt gesloopt verdwijnen de mogelijke verblijfplaatsen. Het verwijderen van verblijfplaatsen en verstoren van vleermuizen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

#### Amfibiesoorten en algemene vissoorten

In de watergang en de vijver worden amfibie- en algemene vissoorten verwacht. In het huidige bestemmingsplan wordt de vijver uitgebreid. Waarschijnlijk wordt dan een deel van de vijver drooggelegd zodat de werkzaamheden kunnen plaatsvinden. Hierdoor wordt de leefomgeving van deze amfibie- en vissoorten aangetast. In dit geval betreft het amfibiesoorten welke zijn vrijgesteld in de provincie Friesland en algemene vissoorten waardoor dit niet in strijd is met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor een ontheffing niet noodzakelijk is. Echter geldt wel de zorgplicht en wordt in paragraaf 5.4 mitigatie aangeraden om de negatieve effecten van de geplande bouwwerkzaamheden op de natuurwaarde te verminderen.

## 5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

| Soortgroep                                   | Soort(en)   | Bescherming | Aanwezig       | Vervolgactie                 |
|--|---|-------------|----------------|------------------------------|
| <b>Nesten van jaarrond beschermde vogels</b> | Gierzwaluw, huismus, ringmus (en stormmeeuw)        | 3.1         | Potentieel     | Mitigatie                    |
| <b>Algemene broedvogels</b>                  | Diverse soorten                                     | 3.1         | Potentieel     | Mitigatie                    |
| <b>Vleermuizen</b>                           | Gebouw- en boombewonende soorten                    | 3.5         | Potentieel     | Mitigatie en nader onderzoek |
| <b>Amfibieën</b>                             | Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander | Zorgplicht  | Waarschijnlijk | Mitigatie                    |
| <b>Vissen</b>                                | Algemene zoetwatersoorten                           | Zorgplicht  | Waarschijnlijk | Mitigatie                    |

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

### 5.1 Jaarrond beschermde nesten van vogels; mitigatie

#### Mitigatie gierzwaluw, huismus en ringmus

Betreft de 1<sup>e</sup> woning ten oosten van het plangebied, kan door blokkade van hekwerken of opslag van bouwmaterialen, de aanligbaarheid van de mogelijke verblijfplaatsen worden verstoord. Wenselijk is om deze blokkade te voorkomen waardoor huismus, ringmus en gierzwaluw vrij kunnen in- en uitvliegen en hierin niet worden verstoord.

#### Mitigatie stormmeeuw (als jaarrond beschermd)

Onderstaande mitigerende maatregelen voor stormmeeuw zijn alleen van toepassing als de stormmeeuw jaarrond beschermd is ten tijde van het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Als de stormmeeuw dan niet jaarrond beschermd is, komen de geadviseerde maatregelen voor stormmeeuw te vervallen.

Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen voor stormmeeuw zijn eind april tot begin juni, maar er bestaan, afhankelijk van het weer, vele uitzonderingen op deze regel.

Als de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen dienen broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden worden voorkomen. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan door het plaatsen van rode vlaggetjes op het platte dak van het schoolgebouw waardoor wordt voorkomen dat stormmeeuw hier komt te broeden.

Als de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog te worden gecontroleerd op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

## 5.2 Algemene broedvogels; mitigatie

### Mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

### Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden moeten worden voorkomen. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op de volgende manieren:

- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, het kappen van bomen en struiken binnen het plangebied is er geen nestgelegenheid meer voor soorten zoals houtduif, merel en vink. Deze preventieve maatregelen mogen echter niet in strijd zijn met andere beschermde natuurwaarden, zoals de vleermuiskasten aan de bomen. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren, door het (terug)plaatsen van inheemse vegetatie.
- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, het verwijderen van de oevervegetatie zoals riet binnen het plangebied is er geen nestgelegenheid meer voor verschillende soorten watervogels zoals wilde eend, meerkoet en waterhoen. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren, door het (terug)plaatsen van inheemse vegetatie.

### Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog te worden gecontroleerd op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

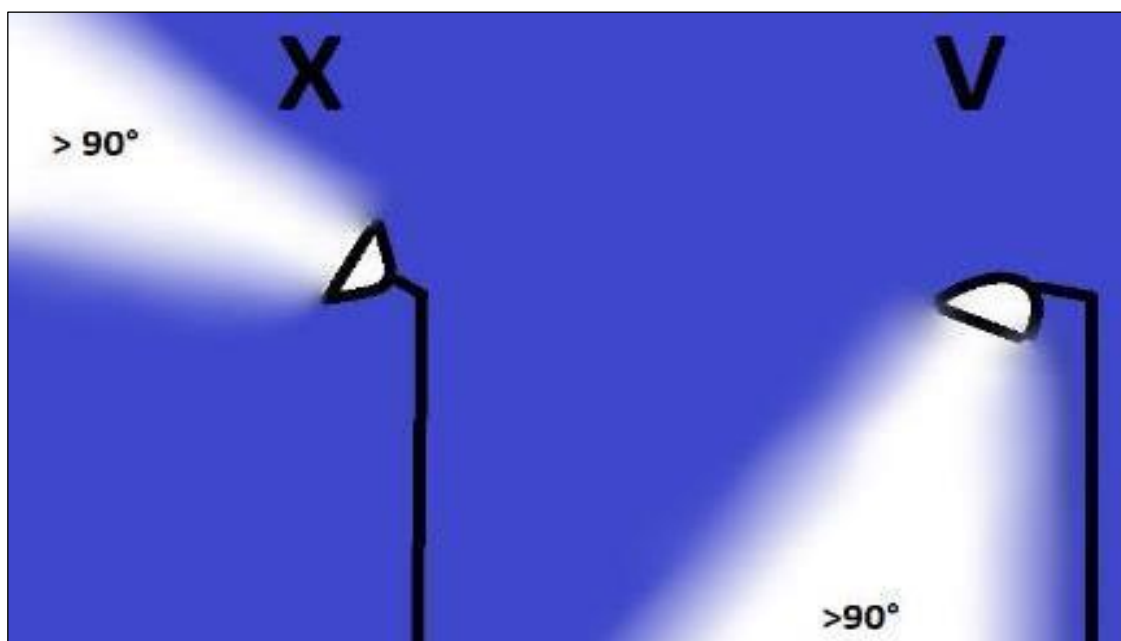
### 5.3 Vleermuizen; mitigatie en nader onderzoek

#### Mitigatie voor blokkade

Betreft de 1<sup>e</sup> woning ten oosten van het plangebied en de bomen met vleermuiskasten ten zuidwesten van het plangebied, kan door blokkade van hekwerken of opslag van bouwmaterialen, de aanligbaarheid van de mogelijke verblijfplaatsen worden verstoord. Dit is een overtreding van de Wet Natuurbescherming. Blokkade van de mogelijke verblijfplaatsen dient te worden voorkomen zodat geen verbodsovertredingen zullen plaatsvinden.

#### Mitigatie voor lichtverstoring

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de woningen in omgeving, de bomen met vleermuiskasten ten zuidwesten, het gebouw ten zuiden van het plangebied en het huidige schoolgebouw. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur (Figuur 5.1) is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op verblijven van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.



Figuur 5.1. Voorbeeld van toepassing bouwverlichting bij. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving.

#### Nader onderzoek

Het schoolgebouw dient mogelijk als kraam-, zomer-, en/of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Het verwijderen, ontoegankelijk maken of verstoren van dergelijke verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming. Er dient door middel van nader onderzoek te worden uitgezocht of vleermuizen daadwerkelijk verblijven in het plangebied en hoe ze gebruik maken van het plangebied. Daarop kan beoordeeld worden of de effecten van de geplande werkzaamheden een ontheffing noodzakelijk maken op deze verbodsartikelen.

Het nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijven van vleermuizen bestaat uit vijf veldbezoeken. Drie van deze bezoeken moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, de kraamperiode van vleermuizen, met tussenposes van minstens 20 dagen tussen het eerste en derde bezoek. Minstens één van de drie bezoeken moet 's ochtends voor zonsopkomst worden uitgevoerd, de overige bezoeken worden 's avonds na zonsondergang uitgevoerd. In het najaar, tussen 15 augustus en 1 oktober, moeten nog twee bezoeken worden uitgevoerd rond middernacht. Tussen deze bezoeken moet minstens 20 dagen zitten. De bezoeken mogen alleen uitgevoerd worden als de weersomstandigheden binnen de grenzen van het vleermuisprotocol vallen. Mogelijk dient er nog onderzoek naar winterverblijfplaatsen gedaan te worden, dit is afhankelijk van de uitkomsten van het nader onderzoek naar kraam-, zomer-, en paarverblijven.

Indien uit het nader onderzoek naar vleermuizen blijkt dat het schoolgebouw niet wordt gebruikt als verblijfplaats door vleermuizen, dan is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van vleermuisverblijfplaatsen. Indien er echter verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de Provincie Friesland. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving.

#### 5.4 Amfibieën en vissen; mitigatie

##### Mitigatie

Om sterfte en verstoring van amfibie- en algemene vissoorten te voorkomen tijdens de uitbreiding van de vijver wordt aangeraden om te werken aan de hand van een ecologisch werkprotocol, onder toezicht van een ter zake kundige ecooloog. De inhoud van het ecologisch werkprotocol kan worden uitgewerkt als de exacte invulling van de nieuwe situatie bekend is.



## 6 Conclusie

In opdracht van Dantuma advies heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd betreft campusontwikkeling leerpark gebouw D in Drachten, gemeente Smallingerland, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens het bestaande gebouw D te vervangen. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk jaarrond beschermde nesten van gierwaluw, huismus, stormmeeuw en ringmus, algemene broedvogels, verblijfplaatsen van vleermuizen, amfibieënsoorten en algemene vissoorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dienen enkele mitigerende maatregelen te worden genomen en voor verblijfplaatsen van vleermuizen een nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Betreft jaarrond beschermde nesten van huismus, ringmus en gierwaluw dient blokkade door hekwerken of opslag van bouwmaterialen te worden voorkomen, met name de 1<sup>e</sup> woning ten oosten van het plangebied, zodat de aanvliegbaarheid van mogelijke verblijfplaatsen goed blijft. Daarnaast heeft het de voorkeur, voor stormmeeuw en algemene broedvogels, om buiten het vogelbroedseizoen te werken.

Als toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin van het vogelbroedseizoen, dan dient het plangebied ruim voor aanvang van het broedseizoen preventief ongeschikt te worden gemaakt door het verwijderen van bomen, struikgewas en oevervegetatie zoals riet in het plan- en verstoringsgebied. Belangrijk om te vermelden is dat dit niet mag gebeuren wanneer dit een negatief effect heeft op andere beschermde natuurwaarden, in dit geval kunnen de bomen waaraan vleermuiskasten hangen niet zomaar gekapt worden. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren door het (terug)plaatsen van inheemse vegetatie. Daarnaast dienen ruim voor aanvang van het broedseizoen, rode vlaggetjes op het platte dak van het schoolgebouw te worden geplaatst om te voorkomen dat stormmeeuw hier komt te broeden. Als gestart wordt te midden van het vogelbroedseizoen, dient er eerst een controle plaats te vinden door een ter zake kundige ecooloog.

Er dient nader onderzoek te worden uitgevoerd voor vleermuizen de mogelijk een verblijfplaats hebben in het schoolgebouw. Voor vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats hebben in de woningen in omgeving van het plangebied, de vleermuiskasten aan bomen ten zuidwesten van het plangebied en het gebouw ten zuiden van het plangebied, dient verstoring door bouwverlichting te worden voorkomen door eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van deze locaties. Bij voorkeur wordt bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting. Daarnaast dient blokkade door hekwerken of opslag van bouwmaterialen te worden voorkomen zodat de aanvliegbaarheid van mogelijke verblijfplaatsen in de 1<sup>e</sup> woning ten oosten en de vleermuiskasten aan bomen ten zuidwesten van het plangebied niet worden geblokkeerd.

Betreft amfibie- en algemene vissoorten in de vijver wordt aangeraden om te werken aan de hand van een ecologisch werkprotocol, onder toezicht van een ter zake kundige ecooloog, om de negatieve effecten van de geplande bouwwerkzaamheden op de natuurwaarde te verminderen.

---

## Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 18 januari 2022.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- Vlinderstichting (z.d.) Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>